

Povjerenstvo za fiskalnu politiku

Klasa: 021-19/20-10/03

Broj: 6524-3-20

Zagreb, 22. rujna 2020.

7. stajalište Povjerenstva za fiskalnu politiku Hrvatskoga sabora o Prijedlogu polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Državnoga proračuna Republike Hrvatske za prvo polugodište 2020. godine

Povjerenstvo za fiskalnu politiku (dalje u tekstu: Povjerenstvo) je na 5. sjednici održanoj 22. rujna 2020. godine razmatralo Prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za prvo polugodište 2020. godine, koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila na 9. sjednici održanoj 10. rujna 2020.¹ te dostavila predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom od 10. rujna 2020.

Povjerenstvo podržava poduzete mjere fiskalne politike usmjerene smanjenju učinaka pandemije, ali, pri tome i upozorava kako je zbog visoke razine javnog duga i niske stope potencijalnog gospodarskog rasta potrebno u što većoj mjeri koristiti one mjere koje će najviše ublažiti učinke pandemije na stanovništvo i gospodarstvo te najviše doprinijeti povećanju srednjoročnog i dugoročnog potencijala hrvatskog gospodarstva.

U proljeće 2020. godine zbog izvanrednih okolnosti uslijed epidemije bolesti COVID-19 privremeno je odgođena primjena numeričkih fiskalnih pravila u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji². Time je u cilju zaštite stanovništva i gospodarskog potencijala te osiguranja srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija dozvoljeno privremeno odstupanje od ispunjenja numeričkih pravila. U takvim okolnostima zadaća Povjerenstva je pratiti ostvarenje i izvršenje makroekonomskih i proračunskih projekcija te analizirati aktualno stanje te srednjoročnu i dugoročnu održivost javnih financija.

Predviđene makroekonomske projekcije za 2020. godinu koje predstavljaju podlogu izmijenjenog proračuna ostvaruju se, ali s nešto drugačijom dinamikom. S jedne strane, gospodarski pad u drugom tromjesečju bit će djelomično kompenziran nešto boljim gospodarskim rezultatima od očekivanih kretanja u trećem tromjesečju 2020. Međutim, suprotno proračunskim projekcijama, ostvaruju se rizici

---

¹ Dostupno na: <https://www.sabor.hr/hr/prijedlog-polugodisnjeg-izvjestaja-o-izvršenju-drzavnog-proracuna-republike-hrvatske-za-prvo-9>

² Vidjeti Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila (NN 41/2020) i 5. stajalište Povjerenstva za fiskalnu politiku o gospodarskim i fiskalnim posljedicama epidemije bolesti COVID-19, te primjeni fiskalnih pravila tijekom kriznog razdoblja dostupno na: https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/inline-files/5_stajali%C5%A1te_Povjerenstva_za_fiskalnu_politiku_0.pdf

produljenja trajanja pandemije i u drugoj polovici 2020. godine i to s tendencijom ubrzanja, čime je normalizacija sustava i snažniji gospodarski oporavak odgođen za naredno razdoblje. U takvim bi se uvjetima planirani gospodarski pad od 9,4% (na kojem se temelji i procjena proračunskih prihoda), ipak mogao i ostvariti, ali su zabrinjavajući povećani rizici za planirani oporavak u 2021. godini.

Prema podacima o izvršenju državnog proračuna u prvoj polovici 2020. godine, unatoč poduzetim mjerama kao što su privremeni otpis uplate poreza i dane subvencije, prihodi se državnog proračuna dobro ostvaruju, prvenstveno uslijed dobrih rezultata iz prvog dijela turističke sezone, čime bi se i ukupno planirani proračunski prihodi na razini cijele 2020. mogli također ostvariti. Na drugoj strani, Vladine su fiskalne mjere na strani rashoda utjecale na nešto veći rasta rashoda u prvoj polovici 2020. godine. No, uz pretpostavku korištenu prilikom pripreme Izmjena i dopuna Državnog proračuna iz svibnja 2020.³, u drugoj polovici 2020. godine trebalo bi doći do postupnog ukidanja većeg dijela tih fiskalnih mjera, što bi smanjilo pritisak na rashode. Međutim, nitko u ovome trenutku ne zna koliko će pandemija trajati, a što duže traje mogla bi zahtijevati i produljenje trajanja postojećih ili čak i uvođenje novih mjera na strani rashoda. Unatoč takvoj nesigurnosti i okolnostima, predviđeni manjak državnog proračuna i dalje bi se mogao ostvariti.

S druge strane, snažno predfinanciranje utječe i na velik porast javnog duga u prvoj polovici godine. Rezultati ekonomskog rasta i fiskalne konsolidacije iz prethodnog razdoblja, povoljne vanjske okolnosti te velik otkup državnih obveznica od strane Hrvatske narodne banke pridonijele su povoljnim uvjetima financiranja i potvrdi investicijskog rejtinga Republike Hrvatske bez da se zaduživanje odrazilo na premiju rizika. Međutim, visoka razina javnog duga ograničava prostor za djelovanje fiskalne politike u uvjetima krize zbog čega će u budućem razdoblju naglasak morati biti na fiskalnim instrumentima i nužno potrebnim reformama u okviru javnog sektora.

U tim uvjetima potrebno je veću pažnju posvetiti kvaliteti javnih financija i njihovoj strukturi, koncentriranju na mjere koje će što učinkovitije pomoći u borbi protiv negativnih posljedica pandemije te očuvanju i povećanju gospodarskog potencijala nužnog za dugoročnu fiskalnu održivost. Sve ovo treba imati na umu i prilikom donošenja novih fiskalnih mjera za ovu i iduću 2021. godinu, ali i prilikom programiranja investicija i reformi u Nacionalnom planu oporavka.

---

³ Dostupno na: <https://www.sabor.hr/hr/prijedlog-izmjena-i-dopuna-drzavnog-proracuna-republike-hrvatske-za-2020-godinu-i-projekcija-za>